

Ko je kreativni „mirovni“ nastavnik - Amir Pušina

OPIŠ TEME

Nastavnici/ce koji imaju pretenzije kreativno poučavati o miru i miru, ponajprije trebaju tragati, pronalaziti i ovladavati-upravlјati mirom u sebi, samo-propitujući se i o vlastitim psihologijskim osloncima za takvo kreacijsko mirovno kompetencijsko jačanje. Kreativni „mirovni“ nastavnik/ca, bez obzira o oblastima/predmetima kojima poučava, kontinuirano se samonadgleda, pitajući se : ko sam, kako jesam, što hoću, šta mogu, kako mogu poučavati miru putem predmeta koje „predajem“, imajući na umu moguće izvore traganja za odgovorima na ta pitanja – vlastite/o (1) intelektualne sposobnosti, (2) znanje, (3) intelektualne stilove, (4) osobine ličnosti, (5) motivaciju i (6) okruženje. Konfluentno razumijevanje navedenih izvora podrazumijeva dijalektički, međuzavisni, dinamički odnos kompenzacijskog/sinergijskog sadejstva a ne njihov prosti zbir. U sistematskom kreacijskom poučavanju miru, dakle, trebalo bi voditi računa o svim navedenim izvorima obzirom, što potcrtavam, *da su transferabilni na različite akademske discipline, studijske programe i školske predmete*. O njima, dakle, treba znati i promišljati kako nastavnik matematike, tako i biologije, muzike, književnosti itd.

TRAJANJE

90 min.

CILJEVI

Poticanje razvoja i jačanje kreacijskih i transformacijskih kompetencija nastavnika i saradnika na putu ka mirovnoj pedagogiji:

- (1) analitičkih i kreacijskih intelektualnih sposobnosti - generativnog razumijevanja temeljnih pojmova o izvorima ljudske kreativnosti;
- (2) praktičnih sposobnosti (samo) nadgledanja i (samo)evaluiranja kreacijskih sadržaja, procesa i produkata i
- (3) uvjerenja o mogućnosti razvoja i modifikabilnosti resursa/izvora kreativnosti svih učesnika odgojno-obrazovnog procesa.

ISHODI

Nakon apsolviranja teme , polaznici će biti:

- (1) analitički i kreacijski sposobni definirati, komparirati, te strukturalno i hijerarhijski razumijevati, umrežavati i evaluirati temeljne pojmove o resursima/izvorima ljudske kreativnosti kao generatorima transformacijske kreacijske samoreguliranosti na putu ka pedagogiji mira (kognitivno područje);
- (2) praktično sposobni nadgledati i evaluirati vlastite i tuđe kreacijske procese i produkte primjenom odgovarajućih strategija, taktika i instrumenata (ponašajno područje);
- (3) uvjereni da svako može unaprijediti svoje sposobnosti i vještine kreativnog i inovativnog mišljenja i produkcije, kako bi promovirali ideje mira, ličnog i društvenog blagostanja (socioemocionalno područje).

OBLICI, METODE I TEHNIKE RADA

Oblici rada: frontalni, grupni, rad u parovima, individualni i individualizirani rad.

Metode/strategije/taktike: verbalno-tekstualne, demonstracijske i ilustracijske, mini-eksperimenti, vođena improvizacija, direktno modeliranje, rješavanje problema, pronalaženje problema, sinektika, SCAMPER, morfološka analiza, provokacija.

NASTAVNA SREDSTVA I MATERIJALI

Radni listovi, ček liste, upitnici, testovi, opservacijski protokoli, papir A4, stikeri, flomasteri u boji.

LITERATURA

Pušina, A. (2020). *Ljudska kreativnost: psihologijski modeli*. Sarajevo: Filozofski fakultet. e-izdavaštvo:

https://ebooks.ff.unsa.ba/index.php/ebooks_ffunsa/catalog/view/43/42/172

Pušina, A. (2020). *Navođenje na kreativnost: psihologijski fundamenti*. Sarajevo: Filozofski fakultet.

e-izdavaštvo:

https://ebooks.ff.unsa.ba/index.php/ebooks_ffunsa/catalog/view/46/45/184

Pušina, A. (2014). *Stil u psihologiji: teorije i istraživanja*. Sarajevo: Filozofski fakultet. e-izdavaštvo:

https://ebooks.ff.unsa.ba/index.php/ebooks_ffunsa/catalog/view/23/22/91

Pušina, A. (2025). Kreacijska samoreguliranost – izvor kreacijskih kompetencija nastavnika? (Creative self-regulation – the source of teacher creative competences?) Sarajevo : Filozofski fakultet (Franje Račkog 1), 2016- | [Online izd.]

https://www.researchgate.net/publication/395572998_Kreacijska_samoreguliranost_-_izvor_kreacijskih_kompetencija_nastavnika_Creative_self-regulation_-_the_source_of_teacher_creative_competences

ETAPA I VREMENSKA ARTIKULACIJA

UVODNE AKTIVNOSTI

Trajanje: 10 min.

OPIS AKTIVNOSTI

Upoznavanje i razlozi za druženje.

UPUTE ZA NASTAVNIKE

Inicirati upoznavanje - kraće predstavljanje učesnika, pojasniti ciljeve i pravila radionice, zajednički diskutirati očekivanja.

MATERIJALI

stikeri, papir A4

GLAVNE AKTIVNOSTI

Trajanje: 25 min.

OPIS AKTIVNOSTI

(1) Traganje za određenjem ljudske kreativnosti. Ljudska kreativnost, šta je to?

1. Koji su izvori ljudske kreativnosti?
2. Zašto teorijska psihologijska utemeljenost?
3. Koji su psihologijski izvori najvažniji?

UPUTE ZA NASTAVNIKE

Potaknuti učesnike da kažu svoju definiciju kreativnosti. Upravljači diskusijom ka definiciji koja će uključiti ključne pojmove: „novost“ i „korisnost“, te povezanost kreativnosti s etikom, mudrošću i izgradnji mira.

Ukratko izložiti Investicijsku teoriju kreativnosti, te kreacijsku taktiku SCAMPER. Nakon toga pozvati učesnike da na papiru A4 sastave vlastitu listu i rangiraju po značaju izvore kreativnosti, koristeći SCAMPER taktiku.

MATERIJALI

Papir A4, radni list „Resursi kreativnosti kao kreacijski generatori“ (prilog 1), radni list „SCAMPER“ (prilog 2), radni list „Tipovi ličnosti“ (prilozi 3)

GLAVNE AKTIVNOSTI

Trajanje: 25 min.

OPIS AKTIVNOSTI

(2) Jačanje kreacijske samoregulacije. Kako nadgledati i evaluirati kreacijske procese i produkte?

UPUTE ZA NASTAVNIKE

Potaknuti učesnike da sastave kratku priču od zadatih ili odabranih pojmova. Nakon toga ih pozvati da kreiraju vlastiti instrument za procjenjivanje i mjerenja kreacijskih procesa i kreativnih produkata. Nakon toga direktno modelirati izradu (samo)evaluacijske kreacijske ček liste.

MATERIJALI

Ček lista o kreacijskom mišljenju, ponašanju i produktima (prilog 4), Opservacijski kreacijski protokol (prilog 5)

GLAVNE AKTIVNOSTI

Trajanje: 20 min.

OPIS AKTIVNOSTI

(3) Pobuđivanje uvjerenosti o vrijednostima psihologijskih spoznaja o ljudskoj kreativnosti.

Koliko smo uvjereni da svako može kontinuirano unaprijeđivati svoje sposobnosti i vještine kreativnog i inovativnog mišljenja i produkcije, kako bi promicali ideje mira, ličnog i društvenog blagostanja?

UPUTE ZA NASTAVNIKE

Primjerom brzog računanja putem vedske matematike (množenje dvocifrenih brojeva), jača se uvjerenost o modifikabilnosti izvora ljudske kreativnosti. Pozvati učesnike da navedu vlastite primjere/iskustva koja govore u prilog tome.

MATERIJALI

Radni list „Vedska matematika“ (prilog 6)

ZAVRŠNE AKTIVNOSTI

Trajanje: 10 min.

OPIS AKTIVNOSTI

Zaključno razmatranje: „Kuda dalje po pitanjima odnosa izvora ljudske kreativnosti-mira?“

UPUTE ZA NASTAVNIKE

Potaknuti sastavljanje liste daljih koraka na putu odgojnog i obrazovnog integriranja kreativnosti u razvoju i implementaciji pedagogije mira.

MATERIJALI

papir A4

EVALUACIJA RADA STUDENATA

Bit će izvedena temeljem adaptacije ček lista. (prilozi 1 i 4)

SAMOEVALUACIJA I PREPORUKE / NAPOMENE NASTAVNIKA

Biće izvedena temeljem adaptacije ček lista. (prilozi 1 i 4)